

EĞİTİM DÜNYASINDA KISA BİR GEZİ

Mustafa ERGÜN

JEAN-JACQUES ROUSSEAU'NUN 200. OLUM YILDONUMU:

J. -J. Rousseau Cemiyeti Başkanı **Prof. Jean Starobinski**, Cemiyetin normal Genel Kurul toplantısının bu yıl Atina'da yapılacağını açıklamıştır. Gelecek yıl, Voltaire gibi, Rousseau'nun da 200. ölüm yıldönümünde anma toplantıları yapılacak, konferanslar verilecek, belki bir konser de verilecek. Rousseau'nun ölüm gecesi Neuchâtel Üniversitesi Profesörlerinden **Marc Eigeldinger** "Rousseau et le Mythe de l'insularité" adlı konferansını verecektir. Bu arada **Juan Fernandez**, Rousseau'nun anısına Barromees, Saint-Pierre ve Peuplies ormanlarından Ermenoville ormanındaki Rousseau'nun mezarına kadar bir gezi düzenleyecektir. 1976 yılında **Bernard Gagnebin** tarafından, içinde Rousseau'nun 404 resmi bulunan bir "Album Rousseau" yayımlanmıştır. Bu yıl da **Bernard Gagnebin** ve **Marcel Raymond** tarafından hazırlanan "Rousseau'nun Bütün Eserleri" dizisinin 50. ve son cildi "de la Pleiade Koleksiyonu içinde yayımlanacaktır.

İNGİLTEREDE ÖĞRETMEN YETİŞTİRME SİSTEMİ DEĞİŞİYOR:

Şimdiye kadar İngiltere'de öğretmen yetiştirmenin iki yolu vardı: Grammar schools ve public schools'ların öğretmenleri Üniversitelerden, ilkokulların ve secondary modern schools'ların öğretmenleri de öğretmen okullarından (Colleges of Education) çıkıyorlardı. 1977 yılı başlarında, yeni Millî Eğitim Bakanı **Shirley Williams**'ın açıkladığına göre, çok yakında 30 öğretmen okulu kapatılacaktır. Daha doğrusu bunlar yavaş yavaş feshedilecekler ve yüksek öğretimle bütünleştirileceklerdir. 1971'de ülkede 160 öğretmen okulu ve 140.000 öğrencisi varken, 1981 yılında bunların belki yarısı bile kalmayacak. Yapılan değişikliğe göre, bazı öğretmen okulları gelecekteki şekliyle devam edecek, ama bazıları politeknik okullar, üniversiteler ve diğer yüksek okullarla kaynaşacaklardır. İngiltere'de hem öğretmenler, hem de öğretmen yetiştirme kurumları yapısal bir değişikliğe uğratılmaktadır.

ALMANYA'DAKI YABANCI ÖĞRENCİLER: Almanya, yalnız işçi bakımından değil, öğrenciler bakımından da çeşitli milletlerin bir toplanma yeridir. Federal Almanya'ya gelen öğrenci sayısında her yıl önemli bir artış görülüyor. Normal olarak her yıl bu artış %5-10 olurken, 1975-76 öğretim yılında %27,4'e ulaştı. Son beş yılda (1971-72 den 1975-76'ya kadar) Alman okullarındaki yabancı öğrenci sayısı 34.250'den 48.700'e yükseldi (%42,2'lik bir artış.) Bu öğrencilerin okullara dağılımları da şöyle:

Universitelerde	%	79,5
Genel yüksek okullarda	%	2,6
Pedagoji ve İlahiyat yüksek okullarında	%	1,9
Sanat yüksek okullarında	%	4,6
Uzmanlık yüksek okullarında	%	14,9

Bu öğrencilerin %8,4'ü İran, %8,2'si Türkiye, %6,8'i Yunanistan ve Endonezya ve %6,8'i de A.B.D.'den gelmişlerdir. Öğrencilerin kıtalara göre dağılımlarına bakacak olursak, şöyle bir durum ortaya çıkıyor: Avrupa %46,7, Asya %30,7, Amerika %11,4 ve Afrika %6,7. Başka bir değerlendirmeye göre de Alman okullarındaki yabancı öğrencilerin %39'u gelişmekte olan ülkelerden gelmektedir.

İTALYA'DA Malfatti Reformu: İtalya'nın 8 Temmuz 1973'den beri Millî Eğitim Bakanı olan **Franco Maria Malfatti**, İtalyan eğitiminde yeni bir takım reformlar hazırlıyor. Şimdi İtalya'da üç yıllık bir ana okulu, 6-14 yaşları arasında mecburî öğretim (ilk ve orta) ve sonra çeşitli adlarla birçok liseler var. Ondan sonra Üniversite var ve üniversiteye giriş de serbest. Reformlardan birisi de üniversiteye girişte seçici ve yöneltici özellikleri olan eleyici bir sistem konulma tasarısıdır. 1962'de yapılan ve "Birlik Ortaokulu"nu getiren reform da ıslâh edilecek. Bunun için iki taslak hazırlanıyor. Bunlardan biri bu kademedeki eğitimin içeriğiyle ilgili, diğeri de güney bölgelerinde mecburî öğretim uygulamasında karşılaşılan güçlüklerle ilgilidir. Hazırlanan tasarılar göre, lise kademesinde de birlik okuluna doğru gidilecek, liselerin çeşitleri azaltılacak, okul idaresine katılma sistemlerinde bazı değişiklikler yapılacak. Ortaöğretim alanında yapılacak reformlar uzun zamandan beri hazır duruyor, ama uygulamasına henüz başlanılamadı. Bu arada yüksek öğretim içinde de bazı önemli yapısal değişiklikler olacak. Okul yapısına ait reformları uygulamak için, 1977 Haziranından itibaren, öğretmenleri reforma hazırlayıcı bölgesel merkezler kurulacaktır.

ÜNİVERSİTEYE GİRİŞTE YEŞİL IŞIK: İsviçre eğitim sisteminde Üniversiteye giriş oldukça karışıktır. Bu ülkenin eğitim kanunlarına göre olgunluk sertifikası olmayanlar için üniversiteye girişte iki yol

vardır: 1) Fen, Edebiyat, Hukuk, İlahiyat Fakülteleriyle Fransız Dili ve medeniyeti okuluna girmek isteyenler, bir sınavdan geçiriliyorlar. 2) Ekonomik ve Sosyal Bilimler, Psikoloji ve Eğitim Bilimleri Fakülteleriyle Çeviri Okulu'na girmek isteyenler, özel bir kişisel dosyaya dayanarak giriyorlar. Tıp ve Eczacılık Fakülteleri bu düzenin dışında. Mimarlık Okulu'nun ise, ne karar alacağı belli değil. 1947'den beri çalışan Cenevre Üniversitesi Konseyi, öğretimi demokratlaştırmak için olgunluk sertifikası olmayanlara ikinci bir şans vermek istiyor. Bunlar Üniversiteye girebilecekler. Karara göre ilk denemeye de bu yıl başlanıyor. Bu yaz döneminin sınavlarını başaranlar, 1977-78 kış döneminde Üniversiteye giriş derslerine devam edebileceklerdir .Bu konudaki ayrıntılar ise, ilerideki toplantılarda belirlenecektir.

EĞİTİME EN ÇOK ÖNEM VEREN ARAP ÜLKESİ: Kuveyt'te eğitimin temel sloganı "Öğretim herkes için bir hak ve ödevdir" sözüdür. Bu ülke, eğitime en çok çaba harcayan arap ülkesidir. 1975 rakamlarına göre ülke nüfusunun %20'den fazlası öğrenci idi (202'545) ve bu öğrencilerin %46'sı da kız idi. "Gerçek bir Kuveytli" yetiştirmeye yönelik ülkenin eğitim sistemi kabaca şöyle: 4-6 yaşları arasındaki çocukların büyük bir çoğunluğu Çocuk Bahçeleri'ne gidiyorlar. Bundan sonra her birisi dörder yıllık ilkokul, ortaokul ve lise öğretimi var. En son kademe de yüksek öğretimdir ama Kuveytliler yüksek öğretimlerini genellikle yabancı ülkelerde yaparlar. Kuveyt'te öğretim tamamen parasızdır ve öğrencilerin büyük çoğunluğu da devletten burs alırlar. Devlet ayrıca çeşitli Avrupa ülkelerine, en son pedagojik araştırma ve incelemeleri tanımak için, sık sık eğitim komisyonları yollar. Kuveyt'teki öğrencilerin yarısından fazlası Asya ve Afrika'nın müslüman ülkelerinden geliyor. Kuveytli, 1972'de çıkardıkları bir kanunla Üniversitelerin, hattâ liselerin kapılarını bile Kuveytli olmayan öğrencilere açtılar. Bu ülkede, Filistinlilerin öğretimi için tamamen özel ve esaslı çalışmalar yapılıyor.

ULUSLARARASI NATHALINE MASSE ÖDÜLÜ: Uluslararası Çocuk Merkezi'nde 18 yıl yöneticilik yapmış olan **Mr. Nathalie Masse** için, onun adına bazı çalışmalar olmaktadır. Çocuk üzerinde çalışma yapanlar için 1979'da "Uluslararası Çocuk Yılı" dolayısıyla ve ilk defa 10.000 Fransız frangı bir ödül verilecektir. Ödül verme, daha sonra iki yılda bir tekrarlanacak. Öte yandan, sosyal pediatri alanında çalışanlara 1978'den itibaren iki yıl süreli burslar verilecektir.

İSVEÇ'TE OKUL REFORM ÇALIŞMALARI: 9 yıllık mecburî temel öğretimden sorumlu yeni Okul Bakanı Bayan **Britt Mogaard**, İsveç eğitim sisteminde yeni okul kuruluş taslakları üzerinde çalışmak-

tadır. Buna göre, okullar toplum, aile ve okul binalarıyla sıkı ilişkiler içerisinde olacaktır. Bakanın daha demokrat olacağını iddia ettiği yeni düzende, okul çalışmaları eğitim ekiplerince yeniden düzenlenecektir. Yeni reform tasarısının en öz noktası da "merkeziyetsizlik" tir. Çünkü bakan eski dönemi, okul sistemini aşırı derecede merkeziileştirmekle suçlamaktadır. Şans eşitliği getireceği ve sosyal fark ları sileceği söylenen reform, 1 Temmuz 1978'den itibaren uygulanmaya başlanacaktır.

OKUL ONCESİ ÇAĞ ÇOCUKLARI İÇİN: Kolombiya'da 1977 Martında okul öncesi çağ çocukları üzerinde bir seminer yapıldı. Uluslararası Çocuk Merkezi Kolombiya Sağlık Bakanlığı ve Instituto National del Bienestar Familiar tarafından düzenlenen seminerde, özellikle şu konular üzerinde duruldu:

- Çocuk gelişiminin kademeleri
- Çocuk konusunda toplumun bilgisi ve güdüsü
- Küçük çocukların bakımıyla ilgili kişilerin ve annelerin yetiştirilmesi
- Çocuğun bakımında ve geliştirilmesinde gerekli ve zorunlu araçlar
- Ana-babaların işe karışmaları ve çocuk yetiştirmede "baba-ca" imajı.
- Okul öncesi çocukları kabul edebilecek bir ocak için zorunlu şartlar.

FRANSA'DA HABY REFORMU'NUN GELECEĞİ: Fransız eğitiminin birkaç yıldan beri uğraştığı tek konu, Haby Eğitim reformudur. Tam olarak 1980 yılından itibaren uygulanmaya başlayacak olan bu reformun ön uygulamalarına kademe kademe başlanmış bulunmaktadır. Gelecek yıl 6. sınıf reform programı uygulanacaktır. Bakanlık gelecek yıl 6. sınıfta okutulacak bütün kitapların parasız dağıtılacağını açıklarken, bir yandan da öğrencilerden para alınacağını belirtiyorlar. Bakanlık, okul kitapları hususunda çeşitli yayınevleriyle anlaşmış durumdadır. Muhalifler, kitaplar konusunda "bir Rus ruleti oynanacak" diyorlar. Resmî Gazete'de yayımlanan buyrultulara göre 6. sınıfta, bir dershanede en çok 30, en az 16 öğrenci olacaktır. Haftalık 24 ders-saatinin derslere dağılışı ise şöyle:

Fransızca	5
Matematik	3
Yabancı dil	3 (eskiden 4 saattir)
Yurttaşlık Bilgisi	
Tarih	3
Coğrafya	

Deneysel bilimler	3 (eskiden 2 saatti)
Sanat Eğitimi	2
El ve Teknik eğitim	2
Beden eğitimi	3

Fransa'da sosyalist ve komünist eğilimli eğitim kuruluşları Haby reformuna karşı, tâ baştan savaş bayrağını açtılar. İlk ve orta derecedeki belli başlı sendikalar olan SNES, SNI-PEGC yanında öğrenci velileri federasyonu olan CORNEC de Haby reformunun tüm uygulamalarına karşı çıkıyorlar. Bunlar reform tasarısını "gerici, eleyici ve çocukların ilgilerini göz önüne almayan bir reform" olarak niteliyorlar. Bu arada komünist eğilimli SNES'in karşısındaki kuruluş olan sosyalist eğilimli FEN de Haby reformuna karşı çıkıyor.

AMERİKA'DA MATEMATİK KLİNİĞİ: A.B.D.'de Wesleyan Üniversitesinde **Sheila Tobias** ve **Robert Rosenbaum** tarafından kurulan "Matematik Kliniği" başarılı çalışmalar yapıyor. Burada, öğrencilerdeki "matematik korkusu" denilen bir rahatsızlıkla uğraşmaktadır. 1976'da bu kliniğe 70 kadar öğrenci kaydolmuştu. Bunlar ilk, orta ve ilerlemiş diye üç gruba ayrılmakta ve oldukça orijinal bir program uygulanmaktadır. Klinikte geleneksel bir öğretim yapılmasına rağmen, oldukça değişik metodlar uygulanmaktadır. Bu arada grup tedavi oturumları da yapılmaktadır.

İNGİLTERE'DE COMPREHENSIVE SCHOOLS'LARA TEPKİLER:

İngilterede halkın eğitim ve öğretim seviyesini yükseltmek için açılmış bulunan "Comprehensive Schools" hâlâ büyük tepkileri üzerine çekiyor. **C. B. Cox** ve **Rhodes Boyson** gene bir siyah kitap (Black Paper) hazırladılar. Bu, 1969'dan beri bu konu üzerine çıkan üçüncü kitap. 12 yıl kadar önce açılan bu okullar, her sınıf halkın çocuklarının girebileceği okullar olarak düşünülmüştü. Selective schools'lar ve public schools'lara karşı bir eğitim kurumu olarak ortaya çıkmışlardı. İstatistikler, bugün sayıları 84'e ulaşan comprehensive schools'ların pek başarılı olmadıklarını söylüyorlar. Meselâ, 1974-75 yılında üniversiteye girenler bu okul mezunlarında %11,80'den 11,59'a düşerken, selective schools'lar mezunlarında %13,70'den %14,10'a yükselmiştir.

İNGİLTERE'DE SIXTH-FORM COLLEGE HIZLA YAYILIYOR: Bu kolejler, yeni bir eğitim getiriyorlar. Eğitim ve Bilim alanında görevli Devlet Bakanı **Oakes**'in de övgüsünü kazanan bu kolejlerin, özel idareler tarafından geliştirilmesi, devlet tarafından azulanmaktadır. Her çeşit halk kademesini kabul eden bu kolejler 16-19 yaşları arasındaki yaş grubuna sesleniyor ve 16 konuda dersler veriliyor.

İlki on yıl önce kurulan ve şimdi sayıları 72'ye ulaşan bu kolejlerin her birinde 100'den fazla öğrenci vardır. Devlet, bu kolejleri 1982

tarihinden itibaren bir yetişkinler eğitimi kurumu haline getirmeyi düşünüyor.

YUNANİSTAN'DA ORTAOKULLARA GİRİŞ SINAVLARI KALDIRILIYOR: Yunanistanda 309/76 sayılı Genel Eğitim Kanunu'nun 26. maddesinde öngörülen Ortaokullara girişin sınavsız olması hükmü, 1977-78 öğretim yılından itibaren uygulanmaya başlanacaktır. Ancak okul binalarının yetersiz oluşu karşısında, bunun pek verimli olmayacağı söylenmektedir.

KISA KISA:

YUNANİSTAN'da Hristiyan dinî bayramlarında Türk okullarının da tatile girmeleri kararlaştırılmıştı. Türklerin de pek çok dinî bayram tatilleri olduğundan, bu kararın Türk okullarına lüzumsuz öğretim günü kaybettireceği söyleniyor.

İNGİLTERE'de "Guardian Overseas Education" adlı bir kuruluş, Arap öğrencilerin tatillerini İngiltere'de geçirmelerini sağlamak için tatil plânları yapıyor. Bu kurumun müdürü **Gerald Knight Dubai'** de böyle plânlar yapmakla meşguldür.

ÇİN eğitim bakanlığından bir grup delege, Şam'da Suriye hükümetiyle, eğitimde işbirliği konusunda resmî görüşmeler yaptılar.

İRAN'da eğitim bakanı **Manuşehr Ganji'nin** açıkladığına göre, eğitimcilere yardım etmek için "Bank Farhangiyân İran" adlı bir banka açılmıştır. Bu banka, öğretmenlerin ev yapımlarında yardımcı olacaktır. Kredileri nasıl verileceği vs. hususlar ayrıntılı olarak belirlenmiştir.

CEZAYİR eğitim bütçesi bu yıl %32'lik bir artışla 719,8 milyon dolara yükseldi. Geçen yıl 541,7 milyon dolar idi.

FRANSIZCA konuşan ülkelerin Eğitim Bakanları ve heyetleri, Brüksel'de Belçika Eğitim Bakanı **Antoine Humblet'nin** başkanlığında toplandılar. Toplantıya şu ülkeler katıldılar. Benin, Brundi, Kamerun, Belçika, Kanada, Côte-d'İver, Merkezî Afrika İmparatorluğu, Fransa, Gabon, Haiti, Yukarı Volta, Mali, Madagaskar, Moris adası, Moritanya, Nijer, Kongo Halk Cumhuriyeti, Rivanda, Senegal, Togo, Çad. Toplantıya Lübnan, Komor, Luksemburg ve Zaire de gözlemci olarak katıldılar. Bakanların en çok üzerinde durdukları konu okuma-yazma bilmeyenler sorunu idi. Toplantıya katılan ülkelerin eğitim problemleri ve çözüm imkânları tartışıldı. Gelişmekte olan ülkelere yapılacak eğitim yardımları üzerinde de duruldu.

ARAP Eğitim, Bilim ve Kültür Kurumu (AESCO), Ürdün Üniversitesi'ne, deniz biyolojisi alanında kullanılmak üzere 50.000 \$ yardım yaptı.

URDUN Üniversitesi Rektörü **Ishal el- Ferhan** başkanlığındaki bir eğitim heyeti, 24 Martta Muskat'a (Umman) dört günlük bir ziyaret yaptı. Ziyarete Umman okul kitapları ve ders programları üzerinde ortak çalışmalar yapılması ve Ürdünlülerin bu konuda yardımları üzerinde duruldu.

FAS Yüksek Öğretim Bakanı **Abdillatif b. Abdülcelil**, 24 Martta Irak, Kuveyt ve Suudi Arabistan'a geziler yaptı